

فروشگاه ، بزرگترین سایت تخصصی معماری

جهت مشاهده آموزش نرم افزارهای معماری از صفر تا ۱۰۰ با زبان فارسی و با

کمترین هزینه [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت مشاهده نقشه ها ، پایان نامه و طرح های نهایی آماده معماری جهت کانسپت

گرفتن و یا تحویل پروژه [اینجا](#) را کلیک کنید.

جهت مشاهده مقالات ، رسالات و مطالعات نهایی آماده معماری جهت تحویل

پروژه [اینجا](#) را کلیک کنید.

بزرگترین سایت تخصصی معماری WWW.CADYAR.COM

جهت عضویت در کانال ما در تلگرام کافیسیت روی عکس زیر کلیک کنید.

برای انجام پروژه های عمران و معماری با ما تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰

آیدی تلگرام

<https://t.me/Cadyar>

آیدی تلگرام

<https://t.me/Cadyarmemar>

Vrya.cadyar@gmail.com

جهت مشاهده مطالب زیر به صورت رایگان کافیسیت روی لینک روبرو عنوان موردنظر کلیک کنید

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=473](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=473)

دانلود کتب معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=262](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=262)

آموزش رایگان پست پروداکشن در معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1377](http://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1377)

دانلود مقالات معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=206](http://www.cadyar.com/?cat=206)

دانلود نقشه های معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=1300](http://www.cadyar.com/?cat=1300)

دانلود رساله و مطالعات معماری

[HTTP://WWW.CADYAR.COM/?CAT=283](http://www.cadyar.com/?cat=283)

آموزش رایگان نرم افزار های معماری

جهت مشاهده مطالب کاربران مهمان که مطالب خود را به صورت رایگان و یا در قبال هزینه به اشتراک گذاشته اند در سایت کدیاری [اینجا](#) کلیک کنید.

شما نیز میتوانید مطالب خود را در سایت کدیاری به اشتراک بگذارید تا بدون هیچ هزینه ای صاحب شغل دوم شوید.

جهت دریافت هرگونه رساله و مطالعات معماری با قیمت پایین با ما تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰

قسمتی از رساله ارشد مدرسه راهنمایی و ابتدایی با رویکرد بومی روستا و پایداری رامسر در 208 صفحه در قالب ورد:

چکیده

در دنیای امروز مهمترین وظیفه آموزش، قرار دادن فرد در اجتماع از طریق رشد دادن حس مسئولیت شخصی است، به چنان شیوه‌ای که اجتماع نتایج آن را بیش از مجموع افرادی که در بر دارد، نشان دهد. افزایش حجم اطلاعات و دانش بشری و همچنین چگونگی انتقال آن به نسل‌های بعد نیز از مسائلی است که بحث اصلی آن به موضوع «آموزش و پرورش» بازگشت دارد.

با توجه و نگاهی دقیق‌تر به شرایط جامعه کنونی ما و بالاخص شرایط آموزشی در سطوح مختلف، که شامل دو مرحله قبل از دانشگاه و دانشگاه (تحصیلات عالی) می‌باشد نقش آموزش و پرورش در چگونگی رسیدن دانش‌آموختگان به مراحل بعدی قابل توجه می‌باشد^۱.

طراحی مجتمع آموزشی برای دو مقطع ابتدایی و راهنمایی همواره بازتاب تغییرات شرایط اجتماعی و مفاهیم آموزشی بوده است. مسلماً تاثیر محیط زیست نیز بر افراد بر کسی پوشیده نیست و برای گسترش آن یا معماری که برای کارکردگرایی ساده است. انسان بدون شك توجهی خاص برای آن و آگاهی لازم از سلامت روحی کاربران آن دارد. به همین دلیل مدارس و مراکز آموزشی که انسان دوره‌ای طولانی از عمر خود را در آنها سپری می‌کند، باید به مکانهای قابل توجه و جالب، هم برای معماران، هم بر عموم مردم و همچنین برای نهادهای دولتی و خصوصی که آنها را اداره می‌کنند بدل گردند. همچنین واضح است که تاثیر معماری بر آموزش از مدتها پیش امری شناخته شده است و رفتار دانش‌آموزان و دانشجویان و معلمان در رابطه تنگاتنگ با آن قرار دارد.^۲

کلمات کلیدی : آموزش و پرورش ، مجتمع آموزشی ، معماری پایدار ، توسعه پایدار، پایداری اجتماعی در معماری ، پایداری ، پایداری اجتماعی ، اقلیم

فصل اول : کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه

شناخت بارزه های اصلی تمدن هر ملت برای مردمش، در حقیقت یک نوع خودشناسی و آگاهی از ریشه های هستی و موجودیت هر فرد و شناسنامه ملی آن قوم است. ناگفته پیداست این امر برای ما ایرانیان که وارث فرهنگی بسیار غنی و سرشار بودهایم بایسته و ضروری است.

۱- سمیع آذر ، علیرضا ، ۱۳۸۶ ، " تاریخ تحولات مدارس ایران " ، تهران سازمان نو سازی ، توسعه و تجهیز مدارس

۲- پایان نامه « طراحی مدرسه معماری (خیابان بنفشه مشهد) ، سعید منصوری مقدم ، استاد راهنما: مهندس فروزانفر،

الگوهای تکامل یافته گذشتگان به عنوان اصول و عناصر اصلی معماری توسط معماران مورد استفاده قرار میگرفته و هر معمار با بهره مندی از دانش و خلاقیت خدادادی و امکانات، محدودیت و نیازهای زمانی میتواند از آنها استفاده نماید. بدین ترتیب تداوم فرهنگ معماری در طول تاریخ گذشته حفظ شده است. نگهداری و احیاء آثار باارزش معماری و هنرهای سنتی، تداوم تاریخی و پیوند درست با آثار گذشته که مبنای ایجاد هویت در معماری هر کشور است مورد تأکید اکثر معماران و شهرسازان جهان است. (غفاری، ۲، ۷۷۱۱، ۰)

از جمله مهمترین و با ارزشترین ساختمانهای سنتی که معرف هویت خاص معماری اسلامی کشورمان هستند، مدارس و مراکز علمیه در شهرهای مختل بوده که در طول تاریخ معماری به تدریج به تکاملی قابل تحسین رسیده اند و خوشبختانه اکثراً هم مورد استفاده و دارای عملکرد آموزشی میباشند. طراحی معماری عملی سهل و ممتنع است. ساختار فضا در ظاهر ساده و در واقعیت امری بسیار پیچیده و عمیق است. تحولات در تاریخ معماری مبین تحولات در فرهنگ، تفکر و برخورد انسان با محیط زیست خود میباشد. (غفاری، ۲، ۷۷۱۱، ۰)

آثار با ارزش گذشتگان در معماری ایران واجد کیفیتهای و ارزشهای پایدار هستند که مبین تفکر عمیق و جامع و جهانبینی سازندگان آنها میباشد پیچیدگی و چندبعدی بودن مسئله آموزش و پرورش و ساخت مراکز آموزشی که از ابعاد کالبدی و فضایی، کیفیتهای بصری و ادراکی، ابعاد زیباییشناسی، جنبههای محیطی و اقلیمی، مسائل تکنولوژی و غیره برخوردار است مستلزم همکاری متخصصین، در یک نظام سیستمی و مرتبط خواهد بود.

(غفاری، ۲، ۷۷۱۱، ۰)

فضاهای آموزشی باید بتوانند جوابگوی نیازهای بر اساس تغییرات الگوهای آموزشی باشند، با پیشرفت تکنولوژی و فن، هر روز تقاضای کودک و معلم تغییر میکند. پس فضاهای آموزشی باید بتوانند امکان این انعطاف پذیری را فراهم آورده، جوابگوی پایداری در طول زمان باشند. نیاز به انعطاف پذیری در فضاهای آموزشی را میتوان به گروههای کارکردی، اجتماعی، روانی و اقتصادی دسته بندی کرد. بنابراین نیاز به تطابق با مسائل روانشناسی و اجتماعی، فضاهای آموزشی را نیازمند انعطاف پذیری بیشتری مینماید. الگوی انعطاف پذیر یک فضای آموزشی هم روند آموزش و هر فرم فضای آموزش، هم وصف فضایی زنده است و هم وصف روندی که فضا در آن ایجاد شود. چند عملکردی دیدن یک فضا، همچنین امکان تلفیق، تفکیک و

گسترش آن از مهمترین عواملی هستند که در طراحی یک الگوی منحنی باید به آن پرداخت. (محمودی، ۷، ۷۷۳۷).

بررسی الگوهای انعطاف‌پذیر در ابعاد مختلفی امکان‌پذیر است، در مقیاس کلان، در همجواری و تلفیق با عناصر و عملکردهای دیگر و در ایجاد سیمای مطلوب شهری که در دانش آموز حس تعلق، هویت، اعتماد به نفس و افتخار را قوت می‌بخشد. در مقیاس میانی در سازماندهی اجزاء، تعداد طبقات و نوع ارتباطات فضاهای آموزشی به گونه‌ای که جوابگوی آموزش جدید و پویای امروز و پیشرفت تکنولوژی و سرعت آن در سالهای اخیر باشد و در مقیاس خرد، در دقت عمل منوط به انتخاب شکل و فرم اجزای آموزشی، مبلمان، مقیاس و جزئیات آنها به طوری که ادراکات حسی مثبت را در تطابق با استفاده‌های متفاوتی که در طول زمان ممکن است داشته باشند، به وجود آورد. (محمودی، ۷، ۷۷۳۷).

۱-۲ بیان مساله و ضرورت طراحی

فضاهای آموزشی نقش اساسی در ساختار اجتماعی، فرهنگی جامعه ایفاء میکند. نظام آموزشی روش و محتوای آموزش از یک سو و فضای آموزشی از سوی دیگر دو عامل مهم و مؤثر در پرورش و رشد کودکان و نوجوانان محسوب میگردد. رشد سریع جمعیت، مهاجرت و جابجائی در سطح کشور موجب رشد شهرها و تغییر ساختار استقرار ساکنین در محلات مسکونی، تغییر تراکم جمعیتی نه تنها مشکل مسکن را به وجود آورده بلکه باعث مشکلاتی در تأمین خدمات شهری از جمله شبکه های رفت و آمد، سیستم تأسیسات و فضاهای آموزشی گردیده است. مالکیت خصوصی زمین و عدم وجود زمین و مکان کافی برای ایجاد مدارس جدید و توسعه مدارس موجود، مناطق شهری را با کمبود فضاهای مذکور نموده است. علاوه بر مسائل ذکرشده با توجه به توسعه پایدار شهرها در جهت تأمین فضاهای پایدار، خدمات آموزشی بایستی با استقرار و مکانیابی صحیح، هماهنگی لازم را با بافت و سیمای شهر ایجاد کند. با استقرار و همجواریهای مناسب، میتوان یک فضای آموزشی را به عنوان یک سازمان انتظامیافته و با کیفیت مطلوب معرفی کرد که دارای ویژگیها و اصول منطبق با آن مجموعه است.

پرداختن به موضوع طراحی مراکز آموزشی که دارای نقشی انکار پذیر در آموزش افراد برای ورود به جامعه و تبدیل آن به يك جامعه حرفه‌اي و در حقیقت تزریق مهارت در همه سطوح کاربردی آن، مسئله‌اي است که با توجه و دقت در نظم و سازمان دهی و فضاهای اینچنین

که مشابه کارگاه‌های کوچک اما با یک سیستم آموزشی مدون در جامعه موجود می‌باشند، الزامی می‌باشد.^۳

در تعریف طرح می‌توان گفت که طراحی مرکز آموزش و یا به عبارتی دیگر مدرسه ابتدایی و راهنمایی موضوع اصلی این پروژه می‌باشد

۱-۳ بیان اهداف

. در تعبیری که گیل (GAIL) از مدرسه دارد، مدرسه یک موسسه اجتماعی است که در آن ارتباط از یک سو به تحقق وظیفه‌های رسمی مدرسه، اخذ تصمیم، هماهنگی، تامین قدرت برای رفع نیازها و شکل‌گیری رابطه‌های غیر رسمی یاری می‌رساند و از سوی دیگر، به پیشبرد هدفهای تربیتی درباره جریان‌های اجتماعی مانند همکاری، سازگاری و توافق می‌انجامد.

همچنین از دیدگاه مدرنیسم، مدارس نهادهایی‌اند که در اجتماعات واقعی دارای موقعیتی خاص هستند، پس زندگی و دوام آن به انجام دامنه وسیعی از کارکردهای متفاوت اجتماعی وابسته است. مدارس خواستار تربیت دانش‌آموزانی‌اند که هم دارای تجربه و مهارت‌های مفید و کامل برای موفقیت در زندگی اجتماعی هستند و هم با جمع شدن این تجربه‌ها امکان شکل‌گیری یک جامعه آرمانی به شکلی که مدرنیسم ترسیم می‌کند وجود دارد.

به گفته والترگروپیوس، اگر محیط آموزشی بخواهد زمینه‌ای ثمربخش برای نسل آینده باشد، محیط و ساختمان‌هایش می‌بایست به تقلید شده باشند. مطمئناً طراحی و ساخت فضای مناسب و کارا برای استفاده افرادی که نیاز به تمرکز، تفکر و حتی تفریح دارند باید به گونه‌ای باشد که این نیازها را پاسخگو باشد و در حقیقت چند عملکردی را خواهیم داشت. تعیین طراحی ساخت اصلی کلاسها و کارگاه‌ها بر اساس سیستم آموزشی (سیستم سنتی: معلم محور- سیستم رایج: موضوع محور - سیستم مدرن: شاگرد محور) نیز از نکات مهم به شمار می‌آید. شناخت منطقه و پتانسیل‌های آن و استفاده از مفاهیم حرکت، خلاقیت و نوآوری نیز در ایده‌های معماری این پروژه استفاده می‌شود.

۳- پایان نامه «طراحی مدرسه معماری (خیابان بنفشه مشهد)»، سعید منصوری
مقدم، استاد راهنما: مهندس فروزانفر،

طراحی محیط، کاری است که از درون طراح سرچشمه می‌گیرد و عواملی نیز از بیرون بر ذهن طراح تاثیر گذار است. فرهنگ هر جامعه بر تمام ارکان آن تاثیر می‌گذارد وقتی طراح از اشکال و اجزایی استفاده می‌کند که مورد توجه اکثر مردم آن جامعه است در حقیقت او از فرهنگ آن مردم در طراحی خود استفاده کرده است، تاریخ نیز عامل دیگر است که در بررسی یک طرح مطلوب باید مورد توجه قرار گیرد زیرا که بسیاری از ساختارهای جامعه از تاریخ آن نشأت گرفته است همچنین عامل دیگر نوع استفاده از یک محیط که به علت تنوع استفاده کنندگان طراح باید در طراحی خود مورد توجه قرار دهند.

۴

۱-۴ اهداف تحقیق

- ۱- بازشناسی مفاهیم کلیدی ارائه شده در متن پژوهش و تهیه و مطالعه مبانی طراحی معماری فضاهای آموزشی
- ۲- ارائه راهکارهایی برای خلق فضاهای آموزشی انعطاف پذیر منطبق با اقلیم و اصول پایداری
- ۳- رشد و توسعه آموزش و پرورش در جامعه با توجه به اقلیم

۱-۵ سؤالات تحقیق

- ۱- چه عواملی در طراحی معماری فضاهای آموزشی میتواند منجر به ارتقا پایداری و محافظت از اقلیم فضا شود؟
- ۲- چگونگی دگرگونی فضاهای آموزشی از طریق انعطاف پذیری و خلاقیت؟
- ۳- معیارها و اصول طراحی فضاهای آموزشی کدامند؟

۱-۶ روش تحقیق

روش تحقیق در این رساله روش توصیفی تحقیقی است که با توجه به منابع موجود ابتدا اقدام به بررسی و تحلیل پیشینه موضوع و تجربیات موفق و ناموفق و بررسی پژوهشهای مرتبط و در ادامه مفاهیم مرتبط با موضوع شرح داده خواهد شد. در این ارتباط لازم به ذکر

است که رسیدن به دستورالعمل‌های کلی اجرایی ، از جمله مطالبات این شیوه می باشد .

۱-۷ ساختار رساله

این رساله در ۵ فصل تدوین شده است :

فصل اول به کلیات پژوهش از جمله بیان مساله ، فرضیه و اهداف پژوهش ، روش تحقیق پرداخته است

فصل دوم به بررسی اهداف و مفاهیم پروژه ، روابط و استانداردهای طراحی و آرایه نمونه های موردی از گذشته و

حال تا از این طریق آنچه در حوزه عمل و نظر در این حوزه انجام پذیرفته است برای طرح نهایی مورد واکاوی و نقد قرار گیرد .

فصل سوم مروری بر مطالعات بستر طرح و شناسایی اقلیمی منطقه بحث کلی و تحلیلی از آنچه در این زمینه صورت گرفته است .

فصل چهارم مطالعات موضوعی و شرح تعاریف مربوط به پروژه و برنامه های محیط کالبدی و فیزیکی و ویژگی های کمی و کیفی مدرسه پرداخته ایم .

فصل پنجم به روند طراحی پروژه اختصاص دارد . این فصل که شامل فرآیند طراحی و ارائه اسناد و مدارک است

فصل دوم : مبانی نظری

۲-۱ پایداری از نظر لغوی

در لغت نامه دهخدا پایداری به معنای بادوام و ماندنی آمده است. در فرهنگ معین این واژه به معنای پایدار بودن و مقاومت از مصدر "پایش" به معنای پایداری کردن و استقامت نشان دادن است. فعل **Sustain** از ریشه لاتین **Sustinere** و از دو جز **Sub** به معنای از پایین به بالا و **Tinere** (به معنای نگه داشتن، حفظ کردن) تشکیل شده است و از سال ۱۲۹۰ در زبان انگلیسی به کار گرفته شده است. این فعل با مفاهیمی از قبیل «حمایت، پشتیبانی و تداوم» آمیخته است و صفت **Sustainable** در توصیف «شرایط، حالت و یا چیزی» به کار می رود که مورد پشتیبانی قرار گرفته یا به واسطه کمک یا تأمین معاش، همچنان تداوم یافته است.

(زندیه، مهدیه، پروردی نژاد، سمیرا، ۴: ۱۳۸۹)

۲-۲ تعریف پایداری

"طراحی پایدار نوعی از طراحی است که قصد دارد به نیازهای امروز بدون آسیب رساندن به منابع نسل های آینده پاسخ دهد. در طراحی پایدار باید به پایداری اجتماعی و اقتصادی به اندازه مصرف انرژی و تأثیر محیطی ساختمان ها و شهرها اهمیت داده شود."

(پروین السادات سجادی قائم مقامی، شهرام پوردیهیمی، اسماعیل ضرغامی، ۵۱)

۲-۳ تعاریفی از معماری پایدار

۱- ساختمانانی که کمترین ناسازگتری و مغایرت را با محیط طبیعی پیرامون خود و در منطقه وسیع تر با منطقه و جهان دارد.

۲- خلق محیط انسان ساخت و مدیریت متعهدانه آن بر مبنای اصول بوم سازگاری و بازدهی منابع. این اصول عبارتند از: به حداقل رساندن مصرف منابع تجدیدناپذیر، ارتقاء و بهبود شرایط محیط طبیعی و حداقل آسیب های بوم شناختی بر محیط" (چارلز کی برت ۱۹۹۴).

۳- تبیین رابطه متعادل تر و همزیستانه اثر معماری با محیط که بر کنش مندی خودآگاه اثر معماری نسبت به شرایط محیطی پی ریزی شده است. (هاگان ۲۰۰۱)

۴- براساس طرح "OECD" بناهای پایدار، بناهایی تلقی می شوند که "کمترین تأثیرات مخرب را بر محیط های ساخته شده (مصنوع) و طبیعی

مجاور و بلافصل خود و نیز ناحیه اطرافشان و همچنین زمینه کلی داشته باشند. ساختمان های پایدار به تمام چرخه حیات ساختمان، محیط، کارکرد مطلوب و آینده توجه می کند.

۵- طراحی پایدار و همگن، طراحی ای تلقی می شود که در آن هر جزیی به عنوان بخشی از کل بزرگتر به خوبی مورد توجه قرار گیرد. " (مؤسسه راکی مونتین)

۶- معماری پایدار دربردارنده آمیزه ای از ارزش های زیبا شناختی، محیطی، اجتماعی، سیاسی و اخلاقی است. (ساموئل موک بی)

۷- طراحی پایدار به مفهوم درونی و اساسی از مکان منتج خواهد شد. فرآیندی که به احیا شدن بیش از تحلیل بردن می انجامد و در واقع علم و هنر برقراری ارتباطی مناسب بین محیط انسانی و جهان طبیعت است. (ون در رین) (زندیه، پروردی نژاد، ۵: ۱۳۸۹)

۴-۲ الگوهای معماری پایدار

امروزه ساختمان ها نیز بخشی از محیط زیست را تشکیل می دهند و بخش اعظمی از آلودگی های زیست محیطی را ایجاد می کنند. البته نمی توان ساخت و ساز را متوقف کرد ولی با یک تفکر، طراحی و برنامه ریزی دقیق، می توان ساختمان هایی ساخت که کمترین تأثیر منفی را بر محیط زیست داشته باشند. معماری پایدار یکی از ایده های برنامه ریزی و طراحی برای ساخت چنین ساختمان هایی است. به طور کلی در تعریف پایداری سه رکن اصلی زیر وجود دارد:

- ارتقای کیفی زندگی و سلامت انسان ها

- تأمین نیازهای روزمره انسان

- حفظ سیستم های اکولوژیکی و منابع انرژی

هدف کلی از طراحی پایدار در ساختمان این است که به واسطه بهره وری صحیح از انرژی و منابع طبیعی تأثیر سوء ساختمان بر محیط زیست کاهش یابد یک طرح پایدار همزمان در پی رسیدن به ارزش های زیباشناختی، زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی، اخلاقی و معنوی است. بنابراین می توان الگوهای زیر را در معماری پایدار ارائه کرد:

- به حداقل رساندن بهره برداری از منابع تجدید ناپذیر و به کارگیری انرژی های طبیعی و تجدیدپذیر

- ارتقاء کیفیت محیط زیست و گسترش محیط زیست طبیعی

– از بین بردن یا به حداقل رساندن مصرف مواد آلوده و سمی

– حفظ هویت فرهنگی و قومی

– ترویج زندگی سالم

– استفاده خردمندانه از زمین و همگونی شکل ساختمان با محیط زیست

– اقتصادی بودن ساخت و ساز با استفاده از فناوری های جایگزین
کارآمد

– جلوگیری از آلودگی های صوتی و هوا

بنابراین معماری پایدار به خلق یک محیط سالم بر پایه بهره وری از منابع، حفاظت از منابع تجدیدناپذیر، کاهش مصرف انرژی های تجدیدپذیر و ارتقاء زیست کمک خواهد کرد. (زندیه ، پروردی نژاد، ۶: ۱۳۸۹)

۲-۵ توسعه

در حالت کلی اصطلاح توسعه (DEVELOPMENT) به صورت فراگیر پس از جنگ جهانی دوم مطرح شده است. واژه توسعه در لغت به معنای خروج از ((لفاف)) است. در قالب نظریه نوسازی، لفاف همان جامعه سنی و فرهنگ و ارزشهای مربوط به آن است که جوامع برای متجدد شدن باید از این مرحله سنی خارج شوند.

"مایکل تودارو معتقد است که توسعه را باید جریانی چند بعدی دانست که مستلزم تغییرات اساسی در ساخت اجتماعی، طرز تلقی عامه مردم و نهادهای ملی و نیز تسریع رشد اقتصادی، کاهش نابرابری و ریشه کن کردن فقر مطلق است." (چارلز کی برت ۱۹۹۴).

"دادلی سیرز رئیس موسسه اطلاعات توسعه ای دانشگاه ساسکس توسعه را جریانی چند بعدی می داند که تجدیدی زمان و سمت گیری متفاوت کل نظام اقتصادی - اجتماعی را به همراه دارد به عقیده وی توسعه علاوه بر بهبود میزان تولید و درآمد شامل دگرگونی اساسی در ساختهای نهادی، اجتماعی اداری و همچنین ایستارها و وجه نظرهای مردم است." (چارلز کی برت ۱۹۹۴).

"گونار میردال با تاکید به ابعاد رفاهی و فقرزدایی معتقد است: توسعه یعنی فرایند دور شدن از توسعه نیافتگی، یعنی رهایی از چنگال فقر. از لحاظ تاریخی پژوهشگران قرن نوزدهم توسعه را در بیان تاریخ انسان به کار می بردند اسپنس و مارکس معتقد بودند

که جوامع انسانی از مراحل (پایین تر) به مراحل (بالاتر) در حرکت هستند این حرکت با چند قانون کلی و عمومی در مسیری مستقیم است. هر جامعه ای از این مراحل یا گذشته و یا در حال گذشتن است و یا اینکه این مراحل یکنواخت را طی خواهد کرد به بیان دیگر آنها در جستجوی کشف قوانین کلی برای چنین توسعه ای بودند. به نظر این اندیشمندان گذر از یک مرحله به مرحله دیگر موجب پیشرفت انسان در جهات مختلف خواهد شد. چه در زمینه مادی و چه در زمینه فرهنگی و عقلانی کردن فرهنگ . "

(چارلز کی برت ۱۹۹۴).

دکتر محمد جواد زاهدی در کتاب توسعه و نابرابری معتقد است: " توسعه در بعد جامعه شناسی بر حسب دلالت های آن در آثار جامعه شناختی چند دهه اخیری فرایندی است که به کاهش فقر ، افزایش رفاه ، ایجاد اشتغال و افزایش یکپارچگی اجتماعی دلالت دارد. این فرایند همچنین با عدالت اجتماعی ، برابری همه مردم در مقابل قانون ، حقوق اقلیها، گسترش آموزش و پرورش نیز ارتباطی بی واسطه دارد "

دکتر محمد حریری در کتاب مدیریت توسعه ، توسعه را مترادف با گذر از مرحله ای به مرحله دیگر در یک جامعه می داند که اعضای آن، هم از لحاظ کمی و هم از لحاظ کیفی گنجایشهای فراگیری خود را افزایش دهند، وی در نهایت می گوید: « توسعه یعنی تعالی انسان ، توسعه یعنی فهم بیشتر و ژرف تر ، توسعه یعنی فراگیری تا جایی که موجب اعتلاء گنجایی خود فراگیر شود.»

۶-۲ توسعه پایدار: (Suatined Development)

مفهوم توسعه پایدار مفهومی است که در سالهای اخیر در ادبیات جامعه شناسی مطرح شده است. طبق سمپوزیومی که در سال ۱۹۹۱ در لاهه برگزار شد ، در مورد مفهوم توسعه پایدار آمده : " اگر منظور از توسعه گسترش امکانات زندگی انسانهاست ، این امر نه تنها در مورد نسل حاضر بلکه برای نسل های آینده نیز مد نظر باشد ."

منظور از توسعه پایدار ، تنها حفاظت از محیط زیست نیست ، بلکه مفهوم جدیدی از رشد اقتصادی است، رشدی که عدالت و امکانات زندگی را برای تمام مردم جهان و نه تعداد اندکی افراد برگزیده است. در فرایند توسعه پایدار سیاستهای اقتصادی ، مالی ، تجاری ، انرژی ، کشاورزی ، صنعتی و ... به گونه ای طراحی می شود که توسعه اقتصادی ، اجتماعی و زیست محیطی را تداوم بخشد. بر این اساس دیگر نمی توان برای تامین مالی مصارف جاری ، بدهی های اقتصادی که باز پرداخت آن بر عهده نسلهای آینده است ایجاد کرد. °

در نهایت توسعه پایدار به معنی عدم تحمیل آسیب های اقتصادی ، اجتماعی یا زیست محیطی به نسلهای آینده است.

" از توسعه پایدار برداشت های متفاوتی می شود اما صاحب نظران عموماً در این زمین متفق القولند که این نوع توسعه فرایندی از توسعه را در بر می گیرد که قبل از هر چیز از نظر اکولوژیکی مطلوب باشد. در مفهوم لغوی، توسعه پایدار نوعی از توسعه است که می تواند به طور نامحدود ادامه داشته باشد و مفهوم پایداری اغلب در چارچوب منابع تجدید شونده نظیر جنگلها ، منابع دریایی ، مراتع ، آب و خاک و نیز نیروی انسانی مورد توجه قرار می گیرد " ۱.

بر طبق تعریف بین المللی برنامه محیطی سازمان ملل متحد (UNEP) توسعه پایدار توسعه ای است که نیازهای نسل حاضر را برآورده سازد بدون اینکه توانایی های نسل آینده را در رفع نیازهایشان به مخاطره اندازد.

مفهوم توسعه پایدار ناظر بر این واقعیت انکارناپذیر است که رس های مربوط به اکولوژی می تواند و باید در روندهای اقتصادی به کار گرفته شود. این درس ها شامل ایده های استراتژی حفظ محیط جهانی و ایجاد محیطی منطقی است که در آن ادعای توسعه به منظور پیشبرد کیفیت همه جنبه های زندگی مورد چالش و آزمایش قرار می گیرد.

بر این اساس ، با توجه به مضمون کلی ادبیات بین المللی مربوط به این رویکرد نوین توسعه ای می توان گفت که مفهوم توسعه پایدار ناظر بر فرایند هدایت شده و اصلاح شده تعریفی از توسعه اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی در کنار توسعه اقتصادی ، صنعتی شدن و توسعه

۵- رحمانی فریده ، توسعه پایدار از تئوری تا عمل ، اطلاعات سیاسی اقتصادی شماره ۶۹-۱۳۷۲ (ص ۸۴)

۶- تودارو، مایکل ، توسعه اقتصادی جهان سوم ، ترجمه غلامعلی فرجادی ، ص ۱۳۵

کشاورزی به ویژه نیل به یک کشاورزی پایدار است و در آن همزمان و به صورتی یکپارچه توسعه انسانی ، حفظ محیط زیست ، کاهش فقر ، محو گرسنگی نابرابری در قدرت از طریق قوی سازی مردم و گسترش دموکراسی و مشارکت نیز مورد توجه قرار می گیرد.

در حقیقت ایجاد تعادل میان توسعه و محیط زیست است در سال ۱۹۸۰ برای نخستین بار نام توسعه پایدار در گزارش سازمان جهانی حفاظت از منابع طبیعی (Iucn) آمد این سازمان در گزارش خود با نام استراتژی حفظ منابع طبیعی این واژه را برای توصیف وضعیتی به کار برد که توسعه نه تنها برای طبیعت مضر نیست بلکه به یاری آن هم می آید. پایداری می تواند چهار جنبه داشته باشد: پایداری در منابع طبیعی ، پایداری در سیاسی ، پایداری اجتماعی و پایداری اقتصادی. در حقیقت توسعه پایدار تنها بر جنب زیست محیطی اتفاقی تمرکز ندارد بلکه به جنبه های اجتماعی و اقتصادی هم توجه می کند. توسعه پایدار محل تلاقی جامعه و اقتصاد و محیط زیست است.^۷

۷-۲ اهمیت و ضرورت توسعه پایدار

نگرانی ها بشر در زمینه محیط زیست در ابعاد ملی ، منطقه ای و جهانی هنگامی مشود گردید که با توسعه صنعتی و استفاده از منابع محدود تجدید پذیر و غیر قابل تجدید کره مسکون رو به فزونی نهاد. توسعه از یک سو با آلودگی های محیط زیست و از سوی دیگر با صنعت و تکنولوژی ارتباط ارگانیک دارد. امروزه حتی از دیدگاه دوستدارن و متخصصین محیط زیست دست نخورده بکو باقی مانده زیرا که رشد شدید جمعیت نیازها و ملزوماتی را خواستار است که از طریق اینگونه فعالیت ها پاسخگو می باشد. مدیریت محیط زیست نیز به دنبال چنین امر محالی نیست. لیکن تقلیل آلودگی ها و کاهش اثرات تخریبی آن در حدی معقول و در روند همراه با استفاده از توسعه پایدار تکنولوژی های متعادل و منطبق با وضعیت فیزیکی جامعه همراه برزای حفظ و تضمین سلامت ، رشد و بقای حال و آینده موجودات زنده و بستر حیاتشان مورد نظر بوده است. این امر مهم از طریق مختلف مدیریت صحیح ، آموزش و تحقیقات محیط زیست ، ارزیابی زیست محیطی پروژه های صنعتی و معدنی و... ممکن می گردد. چنان چه همزمان با صنعتی شدن یک جامعه به امر مهمی چون محیط زیست توجه نشود نه تنها توسعه اقتصادی حاصل نمی شود بلکه گرفتاری های زیادی به بار می آید که

۷- تودارو، مایکل ، توسعه اقتصادی جهان سوم ، ترجمه غلامعلی فرجادی ، ص

گاهی منابع حاصله از یک فعالیت صنعتی برای جامعه را دراز مدت کلا در را جبران خسارت وارده از ان صرف خواهد نمود.

از مهم ترین جنبه های اهمیت توسعه پایدار ، توجه محور بودن انسان می باشد. چرا که در توسعه پایدار انسان مرکز توجه است و انسانها هماهنگ با طبیعت سزاوار حیاتی توام با سلامت و سازندگی هستند. توسعه حقی است که باید به صورت مساوی نسلهای کنونی و آینده را زیر پوشش قرار دهد.^۸

جهت دریافت هرگونه رساله و مطالعات معماری با قیمت پایین با ما

تماس بگیرید.

۰۹۹۰۷۵۳۰۹۲۰